Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 25 stycznia 1935 r.- 1211.-

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t . Ż i n i o s" o h i t l e r o w s k i c h m e t o d a c h ."Liet.Żinios" Nr.19 z 23.I.1935 r. Art.p.t."Hitlerowskie metody". Streszczenie:

Cała Europa już zauważyła, że hitleryzm niczem się nie krępuje. Wszelkie środki są dlań dobre w osiągnięciu zamierzonego celu. Proces hitlerowców kłajpedzkich w Kownie jaskrawo potwierdza tę taktykę. Od samego początku procesu przejawia się w nim hitlerowski teror, którego pierwszą ofiarą był Jesutis. Już przedtem istniały informacje, iż hitlerowcy dokładają wysiłków,by oskarżeni i świadkowie w procesie kowieńskim nie mówili prawdy, a tylko kłamali i dyskredytowali proces. Informacje te potwierdziły się obecnie w stu procentach. Świadczą o tem przykłady zeznań ludzi powołanych, jako świadków. Jeden z nich Kramer zaczął łgać w żywe oczy. Inny Kubutaitis prosił, by go obronić przed niebezpieczeństwem utraty życia. Można sobie łatwo wyobrazić, jaki teror odbywa się na obszarze Kłajpedy i jaka presja moralna i materjalna jest tam stosowana. Wytwarza się w ten sposób straszna sytuacja.

Mocarstwa, które bądź ufają, bądź też zachowują się ustępliwie względem różnych skarg niemieckich, powinneby uważniej spojrzeć na sytuację obszaru Kłajpedy i całej Litwy tak, jak to uczyniły w stosunku do Austrji. Gdy bowiem hitlerowcy zaczynają przeć na Wschód, z losem Kłajpedy i Litwy związany jest los pokoju w Europie

K r o n i k a .

D o k o ł a k o n f e r e n c j i B a ł t y c k i e j E n t e n t y P r a s o w e j ."Liet.Żinios" Nr.19 /I.1935/:26 stycznia odbyć się ma w Kownie konferencja Bałtyckiej Ententy Prasowej. Konferencję zainauguruje minister Spraw Zagr. Lozoraitis. W otwarciu konferencji weźmie również udział poseł łotewski w Kownie p.Seja i poseł estoński p.Leppik. Pozatem przybywa z Estonji dwóch delegatów: prezes estońskiego Komitetu Porozumienia Narodowego p.Kornel, dyrektor Ety i członek tegoż Komitetu p.Laaman. Z Łotwy przybywa trzech delegatów: prezes łot.Komitetu Porozumienia Narodowego p.Berzinsz, redaktor "Tevijas Sargs" p.Kroders i redaktor "Rits" p.Grins. Ze strony Litwy w konferencji wezmą udział członkowie lit.Komitetu Narodowego oraz prezes Związku Dziennikarzy prof.Tamoszaitis. Konferencja trwać będzie dwa dni.-

A n t y l i t e w s k a p r o p a g a n d a n i e m i e c k a . "Liet.Aidas" Nr.19 /I.1935/:Prasa niemiecka wciąż prowadzi propagandę przeciwko Litwie, stawiając żądania, których celem jest oderwanie Kłajpedy od Państwa Litewskiego. "Westfailische Landesztg." ogłosiła ostatnio sensacyjny artykuł p.t."Nierozstrzygnięta sprawa kłajpedzka". W artykule tym zarzuca pismo Litwie nieprzestrzeganie statutu kłajpedzkiego i domaga się ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy kłajpedzkiej.

Wiadomość tę zaopatruje "Liet.Aidas" w następujący komentarz: "Taktyka niemiecka jest wyraźna. Niemcom chodzi o zasugerowanie, iż istnieje na forum międzynarodowem jakaś sprawa kłajpedzka. Można na to odpowiedzieć, że sprawa ta ~~już~~ dwanaście lat już jest uregulowana w sposób międzynarodowy po wszystkie czasy".

Następnie "Liet.Aidas" przytacza urywki kolejnego artykułu "Voelkischer Beobachter", nazywającego Litwę państwem lilipuciem, półazjatyckiem i t.p. i domagającego się położenia kresu nielegalnemu postępowaniu rządu litewskiego w Kłajpedzie. Po zacytowaniu wszystkich tych powiedzeń dodaje "Liet.Aidas" od siebie:"Wszystkie symptomy świadczą o tem, iż sukces w Saarze odurzył Niemców tak,że psychoza "przestrzeni" przybiera formy patologiczne. Pod pretekstem obrony niemieckości dąży się do obcych ziem, wywołuje się niepokój wśród narodów i mąci się pokój. Przejawy te dotyczą nietylko Litwy. Wszyscy, komu szczerze zależy na pokoju i ustroju Europy utrwalonym traktatami, powinni się przejawami temi, zanim nie jest zapóźno, zająć".-

P i s m o w ł o s k i e o w o j s k u l i t e w s k i e m."Liet. Aidas" Nr.19 /I.1935/:Dziennikarz włoski Foschini podał w piśmie "Corriere dei Piccoli" /Pismo dla dzieci/ szereg ilustracyj przedstawiających litewskich kawalerzystów, artylerzystów i piechurów. Przy ilustracjach widnieją wzmianki o historji wojska litewskiego.

G e n e r a l n y s e k r e t a r z l i t . M . O ś w i a t y w T a l l i n i e ."L.Aidas" Nr.19 /I.1935/:22 stycznia przybył do Tallina gen.sekretarz lit.M-stwa Oświaty Masilunas dla zapoznania się ze szkolnictwem estońskiem.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

S p r a w a l i t e w s z c z e n i a n a z w i s k ."Liet.Aidas" Nr.19 /I.1935/:19 stycznia w M.S.Wewn. odbyło się posiedzenie komisji zajmującej się litewszczeniem nazwisk. Na miejsce byłego redaktora nacz."Liet.Aidasa" Jurkunasa-Szeiniusa, który wyjechał zagranicę, członkiem komisji został urzędnik Ministerstwa Griszka. Obecnie w skład komisji wchodzą: prezes prof.Balczykonis i członkowie prof.Salys, dyrektor D-tu Administracyjnego M.S.Wewn. Surwiłło, archiwarjusz kowieńskiej Kurji Metropolitalnej ks.Veblauskas-Veblaitis, filolog Talmantas i J.Griszka.-

S p r a w a u d o s t ę p n i e n i a p o m o c y l e k a r s k i e j w L i t w i e ."Liet.Żinios" Nr.19 /I.1935/:Niedawny zjazd lekarzy powiatowych przyjął, jako podstawę uregulowania spraw zdrowotnych w Litwie projekt dr.B.Sipowicza. Według dotychczasowych danych, w Litwie była duża śmiertelność wśród dzieci. Wyrażała się ona cyfrą 38,7% wszystkich zgonów w ciągu roku. Dzieje się to w znacznej mierze wskutek braku zorganizowanej pomocy lekarskiej. Sprawy zdrowotne w Litwie należy tak uregulować, by pomoc ta była faktycznie każdemu człowiekowi dostępna.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a.

S p r a w a p l a k a t u p o l s k i e g o w p o l s k i e j k s i ę g a r n i "S t e l l a" ."Liet.Aidas" Nr.19 /I.1935/pisząc o umieszczeniu za witryna księgarni polskiej w Kownie "Stella" plakatu polskiego w sprawie zorganizowania jakiegoś wieczorka przez komitet rodzicielski gimnazjum polskiego im.Mickiewicza, zapytuje,dlaczego tak się dzieje i jak to zrozumieć. Jest bowiem w Litwie taki porządek, że skoro mniejszości coś ogłaszają, to zawsze podają wpierw tekst w języku litewskim.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

D o k o ł a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w .Prasa ryska/z 25.I.1935/:Podczas przesłuchiwania świadków w dn.23 stycznia na procesie hitlerowców w Kownie aresztowano na sali trzy osoby: Boettchera, Gronenberga i Eiche. Osoby te, jak się okazało, stosowały teror względem oskarżonych, zeznających w duchu nieprzychylnym dla hitlerowców.-

Z w i ą z e k P o c z t o w c ó w K ł a j p e d z k i c h ."Liet. Aidas" Nr.19 /I.1935/:Pocztowcy kłajpedzcy stworzyli ostatnio Związek i uchwalili przyjęcie odpowiedniego statutu. Prezesem Związku został urzędnik poczty kłajpedzkiej Bakszewicz. W skład zarządu wchodzą: Borumas, Ezinas, Bernotas i Indriunas.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

"V i l n i a u s R y t o j u s" o k o l p o r t a ż u k s i ą ż e k p o l s k i c h n a p r o w i n c j i ."Vil.Ryt." Nr.5 z 16.I.1935 r. zamieszcza artykuł p.t."Dokoła obcych książek", z racji którego Nr.4 tego pisma został skonfiskowany. Obecnie, wobec uchylenia przez Sąd Okręgowy konfiskaty "V.Ryt." powyższy artykuł zamieszcza powtórnie.

Autor tego artykułu pisze, iż według informacyj korespondenta "Ż.", w Wileńszczyźnie rozpowszechniane są obecnie książki. Studenci-Litwini, organizując tydzień propagandy książki litewskiej, winniby pomyśleć, co należy uczynić, by żadna obca książka nie wyparła książki litewskiej. Korespondent "Ż" donosi, że na prowincji książki nielitewskie rozpowszechniane są przez agencje pocztowe. Podobno naczelnikom pocztý polecono założyć księgarnie, które zaopatrzy w książki centrala poczty. Korespondent "Ż" zapewnia,iż widział instrukcję w tej sprawie nadesłaną naczelnikowi poczty,w której poleca się, by agencje pocztowe wszelkiemi sposobami zainteresowały mniejszości narodowe książką polską. Akcja ta ma być prowadzona b. ostrożnie.Początkowo mają być dawane książki o treści niewinnej. Zdaniem korespondenta "L.Żinios" należałoby rozszerzyć propagandę książek i pism litewskich w Wileńszczyźnie.